

РЕЦЕНЗИЯ

от чл.кор. проф. доктор на изкуствознанието Аксиния Джурова
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на
Станислава Борисова Ангелова въз основа на дисертационния труд
„Пластическият език в творчеството на Борис Гондов“

Кандидатът Станислава Борисова Ангелова е завършила бакалавърска степен в Държавния художествено-промишлен университет на името на С. Г. Строганов в Москва – специалност „Производство и реставрация на ювелирни изделия (2007 г.) и магистратура в Националната Художествена академия в София, специалност скулптура (2017 г.). От 2017 до 2020 г. е докторант в Националната Художествена академия в София.

Представеният дисертационен труд на тема „Пластическият език в творчеството на Борис Гондов“ не е избран случайно. Той е мотивиран от липсата на монографично изследване върху творчеството на един от най-изявените български скулптори от последните десетилетия на XX и началото на XXI век и съдържа:

Първа част: Увод; I. Моменти от биографията на скулптора Борис Гондов ; II. Особености на пластическия изказ на Борис Гондов; II.1. „Пластичната анатомия“ като инструмент в работата на скулптора; III. Културната ситуация в средата на XX в.; IV. Анализ на монументалната скулптура на Борис Гондов; IV. 1. Рисунките на Борис Гондов като важен етап за създаването на скулптурите му; V. Кавалетната пластика на Борис Гондов; VI. Принос на проф. Гондов в развитието на българската култура;

Заклучение; Справки за приносите на дисертационния труд; Публикации по темата на дисертацията. Общият обем на текста е 167 страници.

Втора част: Приложение с богат материал от 143 илюстрации, включващ областите, в които е работил Борис Гондов – от монументалната до кавалетната пластика и рисунки.

Научен ръководител на дисертационния труд е доцент д-р Стефан Хаджиев.

В увода докторантката излага предмета на изследване и научната методология, която използва.

Предмет на дисертацията е пластическият език в творчеството на проф. Гондов. Разглеждането му се състои в намирането на взаимовръзката между прилагането на пластическите похвати в конкретните творби и емоционалното въздействие, което те оказват върху зрителя. Използваните методи са историографският, биографичният, сравнителният, формалният и социологическият, синтезът и логическите изводи. В тази въвеждаща част от дисертационния труд се излагат мотивите за поставянето на подобен предмет на изследване и комплексната методология, която се използва. Изрично се подчертава, че задачите, които са поставени, и последователността на решаването им са твърде актуални предвид ограничения брой изследвания, посветени на скулптурата на Борис Гондов. Освен кратката монография от проф. д-р Венета Иванова, озаглавена „Борис Гондов“, творчеството му се споменава спорадично в различни нейни трудове, посветени на българската монументална скулптура и проблемите, свързани с нея, както и в книгата на Мария Димитрова „В света на изобразителното творчество“. Но изкуството на Борис Гондов от днешна гледна точка налага разглеждането и ситуирането му в развитието на съвременната българска скулптура, архитектурна

среда, с оглед неговите реализирани монументални скулптурни паметници и ансамбли. С една дума, съвременният синтез на изобразителното изкуство и архитектурата в България от периода на втората половина на XX век, както и началото на XXI век, не би могъл да бъде очертан без приноса на Борис Гондов за неговото оформяне.

В първата глава не случайно Станислава Ангелова се спира на семейната и образователната среда, които оказват благоприятно влияние за бъдещия творчески път на Борис Гондов, като тук е включен материал, особено ценен, от разговори със самия него. Специално внимание, макар понякога твърде детайлно, е обърнато на преподавателите му, като сред тях се открояват Марко Марков и Любомир Далчев. Усвоените пластични похвати от тези негови учители са проследени в следващата втора глава, като дисертантката се спира специално на избора на материала и овладяването на пространствените планове на базата на конкретни произведения на Борис Гондов.

„Елементи от използването на методиката на плановете – пише Станислава Ангелова – се проследява в ранните монументални работи на Борис Гондов и в някои от по-късните. Тя си личи в трактовката на повърхнината на формата в такива ранни работи като „Строител“ (1962 г.), фигура на девойка (1962 г.), „Чакаща“ (1963 г.), „Работник“ (1964), а също и в по-късните му монументални творби. Прилагането на плановата техника се проследява и в паметниците на Димитър Благоев (1969 г.) в Благоевград, на Владимир Димитров-Майстора (1969 г.) в Кюстендил и в паметника на Съпротивата (1973 г.) в Пловдив. В тази част се разглежда и достигането на Борис Гондов до характерната за него обобщеност на формата, като авторката сполучливо цитира казаното от скулптора: „Скулптурата е понякога въпрос на изчистване на мисленето. Изчистваш ли мисълта, изчистваш и самата форма.“

